

Základní škola Slezská Ostrava, Bohumínská 72, příspěvková organizace

IČO: 70 99 53 62

tel: 596 241 739

Školní preventivní strategie 2024 - 2027

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název školského zařízení:
Základní škola Slezská Ostrava, Bohumínská 72, příspěvková organizace

Adresa školského zařízení	Bohumínská 72/1082, 710 00 Ostrava – Slezská Ostrava
Telefon:	596 241 739, 725 123 100
E-mail:	skola@zsbohuminska.cz
Ředitelka:	Mgr. Lenka Matušková
Školní metodik prevence:	Mgr. Petra Melichaříková
Výchovný poradce:	Mgr. Blanka Malá
Školní psycholog:	Mgr. Přemysl Bijota

PLATNÁ LEGISLATIVA

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (od 1.9.2017 novela)

Zákon č. 65/2017 Sb., zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách

Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních ve znění pozdějších předpisů

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28 se všemi přílohami

Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany mezi žáky škol a školských zařízení č. j. 21149/2016

Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole a

při prevenci a postihu záškoláctví, č.j. 10 194/2002-14

Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č.
j. 14 423/99-22

Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu č. j. 11 691/2004-24

Spolupráce předškolních zařízení škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a
při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané
Č.j.: 25 884/2003-24

Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a
školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č.j. 37 014/2005

Národní strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže na rok 2019 - 20

Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019 - 2027

A. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ A AKTUÁLNÍ STAV

1. Charakteristika školy

ZŠ Slezská Ostrava, Bohumínská 72, příspěvková organizace je úplnou školou s 9 postupnými ročníky. Součástí školy je školní družina a školní jídelna. ZŠ Slezská Ostrava, Bohumínská 72, příspěvková organizace je úplnou školou s 9 postupnými ročníky. Součástí školy je školní družina a školní jídelna. Školu navštěvuje v současnosti 479 žáků (1. stupeň - 281 žáků, 2. stupeň - 192 žáků). V obvodu Slezská Ostrava je škola největší jak rozlohou, tak počtem žáků. Škola nemá specifické zaměření.

Školu navštěvují děti z blízkého okolí, především ze sídliště Kamenec a ze zástavby rodinných domů slezskoostravského kopce, a z jednotlivých částí obvodu Slezská Ostrava (např. Heřmanice, Muglinov, Kunčičky), příp. z jiných městských obvodů (Michálkovice, Radvanice a Bartovice).

Z hlediska dopravní dostupnosti má škola velmi výhodnou polohu. Před budovou školy jsou zastávky městské hromadné dopravy (autobusy, trolejbusy).

2. Popis aktuálního stavu ve vztahu k rizikovým projevům chování

K rizikovým projevům chování patří široké spektrum vybraných problémů a poruch chování u dětí a mládeže - např. záškoláctví, šikana, kyberšikana, netolismus (závislost na tzv. virtuálních drogách) kriminalita, delikvence, vandalismus a další formy násilí, užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky), poruchy příjmu potravy (mentální bulimie a mentální anorexie).

Preventivní strategie je zaměřena na všechny žáky školy (1. -9. ročník) se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s

nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování. Mimořádná pozornost je věnována žákům tříd, kde se vyskytlo podezření, případně prokázala přítomnost konkrétních rizikových projevů chování jako záškoláctví, konfliktní jednání, šikana, kyberšikana, užívání návykových látek apod. V takových případech jsou důkladně informováni zákonní zástupci daných žáků, příp. třídních kolektivů.

Informace o rizikových projevech chování získáváme z celé řady zdrojů. Nejčastěji podávají informace samotní žáci a to různými formami - osobním sdělením, prostřednictvím Schránky důvěry, v rámci dotazníkových šetření, diskusí v rámci třídnických hodin nebo preventivních programů, sdělením pomocí webových platforem (např. Nenech to být) a dalšími.

Na nevhodné chování nás rovněž upozorňují rodiče žáků v rámci setkávání s třídními učiteli nebo kontaktováním vedení školy či členů školního poradenského pracoviště.

Dalšími zdroji informací jsou spolupracující instituce a odborníci, se kterými řešíme konkrétní rizikové projevy chování, např. sociální kurátoři pro mládež (OSPOD), Městská policie Ostrava, Policie České republiky, Středisko výchovné péče.

Rizikové projevy chování se vyskytují jak v procesu výuky, tak mimo vyučování o přestávkách, případně v mimoškolních aktivitách žáků.

Nejčastější problémy s žáky řešené při vyučování: neplnění školních povinností, časté zapomínání pomůcek, nerespektování domluvených pravidel chování a jednání (tzv. „Pravidla třídy“), nekultivované chování, vyrušování, vulgární vyjadřování, nerespektování pokynů vyučujících.

Nejčastější problémy řešené o přestávkách: nevhodné chování vůči ostatním žákům, vulgární vyjadřování, slovní a fyzické napadání jiných žáků.

Nejčastější problémy mimo školu, které se promítají do školního života: vzájemné slovní a fyzické napadání žáků, vulgární vyjadřování osobně či online.

Každé pololetí dochází k vyhodnocení realizovaných preventivních aktivit a ke komplexnímu vyhodnocení Minimálního preventivního programu za daný školní rok. Za uplynulé období 2019-2024 byly nejčastějšími projevy rizikového chování konflikty mezi žáky, slovní a fyzické útoky, zneužívání sociálních sítí, nedostatečně omluvená či neomluvená absence, neplnění školních povinností. Významnější či opakované porušování školního řádu bylo následně projednáváno se zákonnými zástupci žáků, příp. na pedagogické radě. Závažnější porušení školního řádu byla řešena adekvátními kázeňskými opatřeními.

V rámci preventivních programů jsme spolupracovali se státními institucemi či se subjekty s certifikací MŠMT. Spolupráce s poskytovateli programů byla na vysoké úrovni, lektoři prokazovali dostatečnou erudici, s žáky navazovali přirozenou a efektivní komunikaci. Preventivní aktivity byly zaměřeny na konkrétní formy rizikového chování a na postoje dětí k danému tématu, např. netolismus, šikana a kyberšikana, řešení konfliktních situací, zdravý životní styl a odpovědnost za vlastní jednání a chování. Na základě dosavadních velmi dobrých zkušeností s preventivními programy plánujeme vzájemnou spolupráci s danými institucemi i v následujících letech.

B. STANOVENÉ CÍLE

Hlavním cílem Školní preventivní strategie je předcházení rizikovým projevům chování, nicméně v případě výskytu rizikového projevu chování je nutné realizovat vhodný postup či intervenci za dodržení platných legislativních opatření. Pro jednotlivé situace jsou na škole vypracovány krizové plány, které určují adekvátní postupy při řešení rizikových projevů chování.

1. Dlouhodobé cíle

- výchova žáků ke zdravému a aktivnímu životnímu stylu
- vhodné trávení volného času, motivace kladnými vzory
- vytváření pozitivního sociálního klimatu třídy
- rozvoj a podpora sociálních kompetencí
- podpora zdravého sebevědomí a sebedůvěry dětí
- snížit výskyt nejčastějších projevů rizikového chování
- vícezdrojové financování preventivních programů

2. Střednědobé cíle

- vytváření návyků využití volného času
- nabídka zájmových kroužků
- možnost využívání víceúčelového hřiště
- spolupráce se zákonnými zástupci - průběžná informovanost, nabídka odborné pomoci, pořádání besed a přednášek, zapojování rodin do života školy
- organizace společných akcí pro žáky a rodiče
- neformální setkávání třídních učitelů se svými žáky
- průběžné zjišťování sociálního klimatu tříd
- individuální práce s žáky, kteří mají problematické vztahy
- oceňování pozitivních projevů chování a jednání žáků
- zavedení pravidelných třídnických hodin na 2. stupni
- podpora aktivit navržených a organizovaných žáky (např. Školní parlament)
- zlepšení komunikace a spolupráce u třídních kolektivů, rozvíjení pozitivních vztahů
- informování žáků o problematice rizikových projevů chování
- realizace adaptačních programů pro žáky 6. ročníku
- doplnění knihovny Školního poradenského pracoviště odbornými zdroji
- zapojování do grantových a dotačních systémů prostřednictvím projektů

3. Krátkodobé cíle

- realizace programů všeobecné primární prevence
- zajištění aktivit pro žáky zahrnující nespecifickou prevenci (např. ozdravné pobyty, plavecký výcvik, dopravní výchova, zájmová činnost, environmentální programy, soutěže apod.)
- realizace aktivit pro rodiče (konzultační hodiny členů ŠPP, třídní schůzky, Vánoční jarmark, Jarní dílničky apod.)
- aktualizace webových stránek školy
- aktualizace nástěnky ŠPP

- výzdoba školy
- organizace projektových dnů (třídních, celoškolských) - např. Pravidla třídy
- informace o schránce důvěry, webových platformách a řešení podnětů z těchto zdrojů
- realizace dotazníků sociálního klimatu ve třídě
- realizace sociogramu ve třídách s konfliktními vztahy
- pravidelné měsíční předávání informací o problémovém chování ve třídách školnímu metodikovi prevence
- pravidelné týdenní porady členů ŠPP s vedením školy
- předávání informací členů ŠPP pedagogickým pracovníkům školy
- doplnění knihovny pro pedagogické pracovníky o nové odborné zdroje

C. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ PREVENCE - VYMEZENÍ KOMPETENCÍ

1. Školní metodik prevence

Školní metodik prevence zajišťuje realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci rizikových projevů chování. Vytváří Minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě. Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci Minimálního preventivního programu. Připravuje a realizuje adaptační programy pro žáky. Prezентuje výsledky preventivní práce školy. Předává odborné informace o problematice rizikových projevů chování, o preventivních projektech a programech ostatním pedagogickým pracovníkům školy.

2. Výchovní poradce

Výchovní poradce koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí učitelům i žákům možnost poradit se o svých problémech, zaměřuje se na žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými, kteří porušují pravidla soužití ve škole i mimo školu. Vede individuální konzultace s dětmi, rodiči, informuje o možnostech odborné péče a další pomoci. Jedná se sociálním odborem a konzultuje problémy s odbornými pracovišti SPC, PPP.

3. Školní psycholog

Školní psycholog poskytuje psychologické poradenské služby žákům, zákonným zástupcům a pedagogům v oblastech výchovy a vzdělávání a osobnostního rozvoje. Poskytuje standardní poradenské služby především při prevenci i řešení výukových i výchovných obtíží žáků. Zabývá se interpersonálními vztahy a řešením konfliktních situací ve škole.

Jedná se např. o vytváření podmínek k maximálnímu využití potenciálu dítěte, realizaci opatření k posílení pozitivní atmosféry ve škole, realizaci anonymních anketních šetření a průzkumů ve škole.

4. Ředitelka školy

Ředitelka školy sleduje efektivitu prevence rizikových projevů chování. Sleduje problémy v kontextu celé školy a realizuje personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Svolává v případě potřeby výchovnou komisi za účasti rodičů, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě apod.

5. Pedagogičtí pracovníci

Pedagogové se v rámci výuky věnují rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a tříd, konzultují případné problémy, navrhují opatření. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, konzultací, osobních setkání a dalších možností komunikace.

6. Výchovná komise

Výchovná komise má za úkol řešit závažnější problémy chování a prospěch žáků, které nebyly vyřešeny, či nedošlo ke zlepšení dané situace v rámci předchozího postupu (opatření třídního učitele, členů ŠPP). Za svůj hlavní cíl si klade důsledně řešit rizikové projevy chování (šikana, záškoláctví, konfliktní jednání, závislostní chování, nekázeň, zhoršený prospěch apod.). V popředí zájmu výchovné komise je nastavení preventivních opatření k potlačení výskytu rizikových projevů chování. Jejím cílem není pouze udělovat žákům sankce za jednotlivé přestupky, ale též jim pomáhat zvládat jejich vážnější problémy.

Výchovnou komisi obvykle tvoří zástupce vedení školy (ŘŠ nebo ZŘŠ), vybraní členové ŠPP a třídní učitel.

D. SPOLUPRACUJÍCÍ ORGANIZACE

- Centrum prevence rizikové virtuální komunikace PdF UPOL - Projekt E - Bezpečí
- Centrum pro rodinu a sociální péči, z.s.
- Centrum sociálních služeb, o.p.s.
- Český červený kříž
- Lékaři
- Linka důvěry
- Linka pro rodinu a školu
- Městská policie Ostrava
- Pavučina, o.p.s.
- Policie České republiky
- Poradna pro primární prevenci, z.s.
- Projekt NNTB „Nenech to být“
- Středisko výchovné péče Ostrava - Koblov
- ÚMOB – soc. kurátoři pro mládež (OSPOD)

E. HODNOCENÍ

Školní preventivní strategie bude detailně hodnocena po ukončení platnosti (tj. na konci školního roku 2026/2027). Každoročně bude vyhodnocován Minimální preventivní program školy. Za dané období bude analyzován výskyt řešených rizikových projevů chování na škole. Dále bude provedeno vyhodnocení výsledků uskutečňovaného procesu změn. Proces změn bude vyhodnocován průběžně a trvale pomocí prostředků poskytujících zpětnou vazbu (dotazníková šetření, statistické ukazatele apod.).

V Ostravě dne 2. září 2024

Mgr. Petra Melichaříková,
školní metodik prevence

Mgr. Lenka Matušková,
ředitelka školy